

Sygn. akt III AUa 1139/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 lutego 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Maria Michalska-Goźdź
Sędziowie:	SSA Ewa Cyran del. SSO Wiesława Stachowiak (spr.)
Protokolant:	inspektor ds. biurowości Karolina Majchrzak

po rozpoznaniu w dniu 20 lutego 2013 r. w Poznaniu

sprawy z wniosku **I. L.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.**

o podjęcie wypłaty emerytury

na skutek apelacji wnioskodawczyni I. L.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu

z dnia 30 lipca 2012 r. sygn. akt VIII U 3947/11

1. **zmienia zaskarżony wyrok oraz poprzedzając go decyzję i wznawia odwołującej wypłatę emerytury poczynając od 1 października 2011r.**
2. **zasądza od pozwanego na rzecz odwołującej kwotę 150 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w instancji odwoławczej.**

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. decyzją z 27 września 2011 roku, znak (...) na podstawie ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wstrzymał wypłatę emerytury I. L. z uwagi na kontynuowanie przez ubezpieczoną zatrudnienia.

W odwołaniu od decyzji I. L. podniosła zarzuty naruszenia prawa materialnego, tj. art. 6 i art. 28 ustawy z 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych ustaw i art. 103 a ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Odwołująca wskazała, iż zaskarżona decyzja narusza jej prawa nabyte i jako taka jest sprzeczna z art. 2 Konstytucji RP, nowelizacja ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych narusza art. 21, 32 oraz 64 ustawy zasadniczej.

Odwołująca wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i wypłatę emerytury.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu wyrokiem z 30 lipca 2012 roku, w sprawie VIII U. 3947/11 oddalił odwołanie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

I. L. (lat 67), od 17 stycznia 2000 roku jest zatrudniona w (...) Oddziale (...) Narodowego Funduszu Zdrowia w P..

Decyzją z 2 sierpnia 2010 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał I. L. prawo do emerytury od 1 lipca 2010 roku.

Odwołująca kontynuowała zatrudnienie u dotychczasowego pracodawcy.

Decyzją z 27 września 2011 roku organ rentowy z urzędu wstrzymał odwołującej wypłatę emerytury od 1 października 2011 roku.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy wskazał, iż zgodnie z art. 103a ustawy emerytalnej prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego.

Powyższe uregulowanie zostało wprowadzone ustawą z 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw.

Odnosząc się do zarzutów odwołującej dotyczących naruszenia Konstytucji poprzez wprowadzenie kwestionowanego uregulowania do systemu prawnego, Sąd Okręgowy wskazał, iż przedmiotowa regulacja obowiązywała już, choć zawarta była w inaczej oznaczonej jednostce redakcyjnej. Na jej tle powstało orzecznictwo Sądu Najwyższego oraz Trybunału Konstytucyjnego, które Sąd I instancji w obszernych fragmentach przytoczył, konkludując, iż wprowadzona przez ustawodawcę mocą przepisu art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS instytucja zawieszenia prawa do emerytury nie narusza zasady ich ochrony praw nabytych. Odwołująca nie została pozbawiona prawa do emerytury a jedynie wypłata tego świadczenia została powiązana z koniecznością rozwiązania stosunku pracy.

Apelację od wyroku wniosła I. L., podnosząc zarzuty tożsame z zarzutami, na których oparła odwołanie.

Odwołująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie odwołania oraz zmianę zaskarżonej decyzji poprzez podjęcie na jej rzecz wypłaty emerytury oraz o zasądzenie od ZUS I Oddziału w P. na jej rzecz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, a ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja I. L. okazała się uzasadniona.

Rozważania zawarte w uzasadnieniu wyroku Sądu Okręgowego straciły znaczenie wobec treści wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 13 listopada 2012 roku, w sprawie K 2/12. Trybunał Konstytucyjny rozpoznał wniosek Grupy Senatorów RP dotyczący uzyskania prawa do emerytury bez rozwiązania stosunku prac i orzekł, że: art. 28 ustawy z 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, dodanym przez art.

6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010 roku, w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 roku, bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji.

Normę zakwestionowaną we wniosku Trybunał Konstytucyjny zrekonstruował w oparciu o art. 6 ustawy z 16 grudnia 2010 roku, na mocy którego ustawodawca dodał do ustawy o emeryturach i rentach z FUS art. 103a, zgodnie z którym prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, oraz o art. 28 ustawy z 16 grudnia 2010 roku. Na jego podstawie nowy art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS znalazł zastosowanie do emerytur przyznanych przed dniem wejścia w życie tej ustawy, poczynając od 1 października 2011 roku.

Podstawowy problem w rozpatrywanej przez Trybunał sprawie dotyczył oceny tego, czy ustawodawca, rozciągając obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą - jako warunek realizacji prawa do emerytury - na osoby, które skutecznie nabyły i zrealizowały to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2010 roku, nie naruszył zasady zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa. W tym okresie bowiem treścią ryzyka emerytalnego było wyłącznie osiągnięcie wieku emerytalnego (i stażu ubezpieczeniowego), co znaczy, że realizacja świadczenia następowała niezależnie od dalszego zatrudnienia.

Zasada ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału, związana jest z bezpieczeństwem prawnym jednostki. Przejawia się w takim stanowieniu i stosowaniu prawa przez państwo, by nie stawało się ono pułapką dla obywatela i by mógł on układać swoje sprawy w zaufaniu, że nie naraża się na skutki, których nie był w stanie przewidzieć w momencie podejmowania decyzji i działań oraz w przekonaniu, że jego działania będą także później uznawane przez porządek prawny.

Rozwiązanie przyjęte przez ustawodawcę w art. 28 ustawy z 16 grudnia 2010 roku spowodowało, że osoby, które skutecznie nabyły i zrealizowały prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2010 roku zostały objęte nową, mniej korzystną dla nich treścią ryzyka emerytalnego. Aby emeryturę nadal pobierać po 1 października 2011 roku, musiały one rozwiązać stosunek pracy z dotychczasowym pracodawcą. W przeciwnym razie ich świadczenie emerytalne ulegało zawieszeniu. Oceniając sytuację tych osób z punktu widzenia zasady ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa, należy dojść do wniosku, że gdyby w momencie przechodzenia na emeryturę osoby te wiedziały, że będą musiały przerwać zatrudnienie, żeby uzyskać świadczenie emerytalne, to ich decyzja być może byłaby inna, tzn. nie składałyby wniosku o ustalenie prawa do emerytury i kontynuowały zatrudnienie. Korzystniejsze byłoby bowiem dla nich osiągnięcie wysokiego dochodu ze stosunku pracy niż dużo mniejszej emerytury. Co więcej - późniejsze złożenie wniosku oznaczałoby wyższe świadczenie emerytalne. Treść ryzyka emerytalnego, w określeniu której ustawodawca ma swobodę, nie powinna być zmieniana w stosunku do osób, które już nabyły i zrealizowały prawo do emerytury.

Powyżej przedstawiona argumentacja stanowi przytoczenie ustnego uzasadnienia wyroku, którego motywy zawarto w komunikacie prasowym sporządzonym po rozprawie, dostępnym na oficjalnej witrynie internetowej Trybunału Konstytucyjnego; pisemne uzasadnienie wyroku nie zostało jeszcze sporządzone.

Wyrok Trybunału jest ostateczny a jego sentencja podlega ogłoszeniu w Dzienniku Ustaw, stosownie do art. 79 ustawy o Trybunale Konstytucyjnym. Ogłoszenie nastąpiło 22 listopada 2012 roku (Dz. U. 2012 poz.1285).

Z chwilą ogłoszenia sentencji wyroku w Dzienniku Ustaw utracił moc art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 roku w zakresie, w jakim przewiduje stosowanie art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 roku. Natomiast art. 103a powołanej ustawy pozostaje nadal w obrocie prawnym i znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury w momencie jego wejścia w życie i później, tj. od 1 stycznia 2011 roku.

Odwołująca nabyła prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 roku.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję podejmując wypłatę zawieszanej emerytury na rzecz I. L. począwszy od 1 października 2011 roku.

O kosztach postępowania Sąd Apelacyjny orzekł w punkcie drugim orzeczenia, kierując się zasadą wyrażoną w art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. oraz stawkami określonymi w § 13 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, a także uwzględniając wysokość opłaty od apelacji określoną w art. 36 ustawy z 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych

/SSA Ewa Cyran/ /SSA Maria Michalska-Goźdź/ /del.SSO Wiesława Stachowiak/